

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 24 września 2013 r., sprecyzowanym w dniu 22 listopada 2013 r., P. K. wniósł o zasądzenie solidarnie od (...) Ltd. z siedzibą w W. i Skarbu Państwa – Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad kwoty 120.000 zł tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia za obniżenie wartości nieruchomości oraz szkody materialne powstałe w zabudowaniach gospodarczych na terenie jego posesji położonej w miejscowości P..

(pozew, k. 2; uzupełnienie pozwu, k. 115)

W odpowiedzi na pozew z dnia 17 lutego 2014 r. Skarb Państwa – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad wniosła o oddalenie powództwa wobec Skarbu Państwa w całości wobec braku legitymacji procesowej biernej, kwestionując powództwo także co do wysokości.

(odpowiedź na pozew, k. 153-157)

W odpowiedzi na pozew z dnia 26 lutego 2015 r. pozwany (...) w D.: - podniósł zarzut braku jurysdykcji krajowej i wniósł o odrzucenie pozwu. Podniósł także brak właściwości Sądu Okręgowego w Łodzi oraz brak legitymacji procesowej po stronie pozwanej. Nadto pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości.

(k. 350-355)

W dniu 30 marca 2015 r. powód cofnął powództwo skierowane:

- przeciwko Skarbowi Państwa – Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w W., jednocześnie wniósł o nieobciążanie go kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego;

- przeciwko (...) LTD. w D. w zakresie kwot: 9.383,43 zł tytułem odszkodowania za uszkodzenia budynków i urządzeń posadowionych na nieruchomości powoda: 2.000 zł tytułem odszkodowania za zniszczenie upraw rolnych i rekultywację gleby.

W konsekwencji powód sprecyzował powództwo i wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) LTD. w D. kwoty 42.848,71 zł tytułem odszkodowania za uszkodzenie budynków i urządzeń posadowionych na nieruchomości powoda w miejscowości (...), gm. G., stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...), dla której urządzona jest księga wieczysta nr (...) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 16 lipca 2012 r. Nadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(zmiana powództwa, k. 441-447)

Pismem z dnia 15 kwietnia 2015 r. pozwany Skarb Państwa - Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad nie wyraziła zgody na cofnięcie pozwu bez zrzeczenia się roszczenia w całości, jednocześnie wniosła o zasądzenie kosztów procesu, w tym wynagrodzenia radcy prawnego.

(pismo, k. 450)

W dniu 22 kwietnia 2015 r. interwencję uboczną po stronie pozwanej złożyło (...) z siedzibą w L., wnosząc o oddalenie powództwa w stosunku do pozwanego (...) w całości.

(interwencja, k. 451-456)

Postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2015 r. Sąd umorzył postępowanie wobec Skarbu Państwa - Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Ł. i zasądził od P. K. na rzecz Skarbu Państwa - Generalnej Dyrekcji Dróg

Krajowych i Autostrad Oddział w Ł. kwotę 1.800 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu. Ponadto Sąd odmówił odrzucenia pozwu wobec (...) w D..

(postanowienie, k. 532)

W dniu 18 kwietnia 2016 r., powód wniósł o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze pozwanego dotychczasowego interwenienta ubocznego (...) z siedzibą w L..

(dopozwanie k. 905-906)

Postanowieniem z dnia 21 kwietnia 2016 r. Sąd na podstawie art. 194 § 3 k.p.c. wezwał do udziału w sprawie w charakterze pozwanego, obok dotychczasowego pozwanego (...) z siedzibą w L..

(postanowienie, k. 919)

W piśmie z dnia 9 maja 2016 r. pozwany (...) z siedzibą w L. wniósł o oddalenie powództwa w całości. W odpowiedzi na pozew z dnia 8 czerwca 2016 r. pozwany podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie.

(pismo, k. 944-945; odpowiedź na pozew, k. 957-959)

Na rozprawie w dniu 7 września 2016 r. powód złożył:

- pismo, w którym cofnął pozew w stosunku do (...) wnosząc o zniesienie wzajemnych kosztów postępowania. Powód powołał się na ugodę jaką strony zawarły dnia 22 września 2015r., zgodnie z którą (...) zapłaciło powodowi kwotę 13.000 zł (w tym 10.000 zł udział własny powoda – franszyza, 3.000 zł odsetki), koszty procesu między stronami miały zostać wzajemnie zniesione. Zgodnie z jej treścią ugoda miała wyczerpać wszelkie roszczenia pomiędzy (...), a P. K.;

- pismo rozszerzające powództwo, powód w miejsce dochodzonego roszczenia w kwocie 42.848,71 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 lipca 2012 r. wniósł o zasądzenie kwoty 58.936,57 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 lipca 2012 r.

Nadto powód sprecyzował, że od stycznia 2016 r. domaga się odsetek ustawowych zwykłych.

(pismo, k. 971; zmiana powództwa, k. 972-973; e-protokół, k. 975-975v. – 00:01:36 i k. 976v. – 00:45:10; ugoda, k. 571-572)

Na rozprawie z dnia 7 września 2016 r. pozwany (...) z siedzibą w L. wniósł o oddalenie powództwa również w części rozszerzonej.

(e-protokół, k. 976v. – 00:46:34)

Postanowieniem z dnia 7 września 2016 r. Sąd umorzył postępowanie w stosunku do (...) w D. i zniósł koszty procesu pomiędzy powodem, a tym pozwanym.

(postanowienie, k. 974)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód jest właścicielem gospodarstwa rolnego położonego w (...), gm. G., dla którego to urządzona jest księga wieczysta nr (...). Nieruchomość usytuowana jest w północnowschodnim polu skrzyżowania autostrady (...) i drogi wojewódzkiej DW 581, na podłużnej działce w kierunku północ-południe, krótszy bok działki wzdłuż DW 581.

Na nieruchomości powoda znajduje się budynek mieszkalny, wybudowany z pustaka w latach 1950-1958. Budynek jest jednokondygnacyjny z poddaszem, zadaszony, kryty papą, doprowadzona jest woda, centralne ogrzewanie i wszystkie

media. Znajduje się on w odległości około 18 m od drogi DW 581. Budynek mieszkalny podzielony na trzy części: pokój zachodni, pokój środkowy i kuchnię (od strony wschodniej).

Nadto na nieruchomości powoda znajdują się również budynki gospodarcze wybudowane w latach 1950-1959. Budynek gospodarczy zachodni, w odległości około 29 m od DW 581, trzyczęściowy. Budynek gospodarczy wschodni, w odległości około 21 m od DW 581, ściany nietynkowane, z bloczków betonowych. Na nieruchomości od strony południowej budynku umiejscowiona jest piwnica wybudowana około 1968 roku o wymiarach 380 x 540 cm i wysokości 178 cm z bloczków betonowych o wymiarach 38 x 20 x 20 cm. Nad piwnicą znajduje się strop betonowy na poprzecznych prętach żebrowych. Na środku podwórza znajduje się studnia, zasłonięta płytą żelbetową i warstwą ziemi.

Budynki na nieruchomości powoda od momentu wybudowania przechodziły wyłącznie bieżące remonty.

(zeznania powoda, k. 573v. -574 – od 00:11:10 w zw. z k. 1075v. – 1076 – od 00:02:44; opinia biegłego ds. budownictwa K. Ś., k. 1011-1033; ustna uzupełniająca opinia biegłego ds. budownictwa K. Ś., k. 1060v.-1061 – od 00:01:15).

Skarb Państwa – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad jako inwestor realizował inwestycję drogową pod nazwą „Budowa Autostrady (...) na odcinku K. - S., km 215+850 do km 245+800. Inwestycja realizowana była na podstawie decyzji Wojewody (...) o numerze (...) z dnia 3 sierpnia 2010r. o udzieleniu pozwolenia i zatwierdzeniu projektu budowlanego.

W dniu 9 lipca 2010r. zawarto umowę o roboty budowlane nr (...), na podstawie której wykonanie prac powierzono wykonawcy konsorcjum firm: (...) Ltd, (...) Ltd, R. oraz (...) S.A. Odcinek drogi, przy którym usytuowane jest gospodarstwo powoda był budowany przez (...) Ltd.

(okoliczność bezsporna, umowa, k. 162-166; szczegółowe warunki kontraktu, k. 169-197)

(...) S.A. Oddział w Polsce (aktualnie (...) z siedzibą w L.) zawarło umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmując ochroną konsorcjum spółek (...) Ltd, (...) Ltd, (...) Ltd oraz (...) S.A., potwierdzoną polisą ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej o numerze (...) i polisą dodatkową o numerze (...). Okres ubezpieczenia obejmował okres pomiędzy 9 lipca 2010r. a 30 kwietnia 2012r. (prace kontraktowe) oraz pomiędzy 30 kwietnia 2012r., a 1 maja 2017r. (okres konserwacji). Przedmiotem ubezpieczenia była m.in. odpowiedzialność cywilna z tytułu prowadzonej działalności lub posiadanego mienia zgodnie z zawartą umową ubezpieczenia oraz Ogólnymi warunkami ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej (...) S.A. Oddział w Polsce z dnia 1 października 2009r.

(polisy k. 466-472; OWU, k. 473-477)

W dniu 30 lipca 2010r. Skarb Państwa – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przekazała wykonawcy na podstawie protokołów teren budowy.

(okoliczność bezsporna)

Prace budowlane związane z budową autostrady w pobliżu gospodarstwa rolnego powoda rozpoczęły się pod koniec września 2010 roku, a skończyły około 2012 roku. Powód zauważył wówczas, że na jego budynkach, zarówno mieszkalnym jak i gospodarczych pojawiły się rysy i spękania.

(zeznania powoda, k. 573v. -574 – od 00:11:10 w zw. z k. 1075v. – 1076 – od 00:02:44)

P. K. zgłosił szkodę (...) S.A. Oddział w Polsce. Szkada miała polegać na powstaniu spękań w budynku mieszkalnym i budynkach gospodarczych w miejscowości (...).

W związku ze zgłoszeniem przez powoda szkody ubezpieczyciel wszczął postępowanie likwidacyjne, w ramach którego zlecono spółce (...) Sp. z o.o. m.in. przeprowadzenie oględzin i weryfikację roszczeń. Z ustaleń zawartych w raporcie ze szkody z dnia 11 czerwca 2012r. oraz w aneksie do raportu ze szkody z dnia 4 września 2012r. wynika, że w

związku z pracami prowadzonymi przez członków konsorcjum przy budowie autostrady (...) T. - S. od km 215+850 do km 245+800, węzeł K. - węzeł S., doszło do uszkodzenia znajdujących się na nieruchomości powoda budynku mieszkalnego, budynku gospodarczego, garażu, studni oraz upraw. W celu określenia zakresu i wysokości szkody przeprowadzono oględziny budynków, a następnie sporządzono kosztorysy.

Na zlecenie powoda również sporządzono w dniu 1 kwietnia 2012r. kosztorys naprawy uszkodzeń budynków. Kosztorys ten ustalił wysokość szkody powoda łącznie na kwotę 52.232,14 zł.

Zgodnie natomiast z ustaleniami ubezpieczyciela, wysokość szkody w budynkach i uprawach powoda wyniosła łącznie 19.383,43 zł. Ostatecznie, po pomniejszeniu wskazanej kwoty o franszyzę redukcyjną w wysokości 10.000 zł wypłacono na rzecz powoda w dniu 16 lipca 2012 roku kwotę 5.544,96 zł oraz w dniu 20 września 2012r. kwotę 2.838,47 zł. W zakończonym postępowaniu likwidacyjnym, w związku ze szkodami związanymi z działalnością członków konsorcjum w pobliżu zabudowań powoda, łącznie przyznano i wypłacono powodowi kwotę 9.383.43 zł.

(okoliczności bezsporne; decyzje, k. 478-479; raport ze szkody, k. 480-506; aneks do raportu ze szkody, k. 507-515; kosztorysy, k. 516-523; kosztorys, k. 79-92)

Ściany budynków, na nieruchomości powoda, nadal posiadają rysy i spękania, które nie stanowią zagrożenia dla konstrukcji jak również dla życia i zdrowia użytkowników.

(opinia biegłego ds. budownictwa K. Ś., k. 1011-1033; ustna uzupełniająca opinia biegłego ds. budownictwa K. Ś., k. 1060v.- (...) – od 00:01:15).

Koszt prac naprawczych wynosi łącznie kwotę 26.650.61 zł, w tym: - budynek mieszkalny – 7.102,22 zł; - budynek gospodarczy z przybudówkami – 11.072,05 zł; - budynek gospodarczy z piwnicą – 4.638,64 zł; - studnia - 3.837,70 zł.

(opinia biegłego ds. budownictwa K. Ś., k. 1011-1033; ustna uzupełniająca opinia biegłego ds. budownictwa K. Ś., k. 1060v.-1061 – od 00:01:15).

P. K. ma 58 lat, z zawodu jest policjantem, jest na rencie od 2004 r. Powód mieszka na terenie swojej nieruchomości w (...) razem z chorą, wymagającą opieki, matką. Żona i córka powoda mieszkają w K.. Powód prowadzi gospodarstwo rolne, ma około 7,28 ha razem z budynkami i ziemią IV i V klasy.

Powód otrzymuje około 5.000 zł dopłat rocznie, a także rentę w wysokości około 3.000 zł miesięcznie. Żona powoda jest osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku. Matka powoda ma około 800 zł miesięcznie emerytury. Stałe miesięczne wydatki powoda to: prąd - 170 zł, gaz - 50 zł, leki – 200 zł (na: nerwicę, cukrzycę i serce). Córka powoda studiuje w O., powód przekazuje jej około 1.500 zł miesięcznie. Nadto powód przekazuje około 100 zł miesięcznie żonie. Powód ma zaciągnięty kredyt, spłaca raty w wysokości około 500 zł miesięcznie. Nie ma oszczędności.

Powód leczy się psychiatrycznie w Ł., ma średnio 3 wizyty miesięcznie.

(zeznania powoda, k. 1075v. – 1076 – od 00:02:44)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny, w większości bezsporny, na podstawie wskazanych dowodów, w postaci dokumentów oraz opinii biegłego do spraw budownictwa K. Ś., a częściowo z zeznań powoda. Oceniając powyższy materiał sąd nie znalazł podstaw do odmówienia mu wiarygodności.

Sąd pominął opinię biegłego ds. budownictwa E. M. z uwagi na jej nieprzydatność dla rozstrzygnięcia. Opinia tego biegłego była niepełna i nierzetelna. Przede wszystkim biegły E. M. nie uwzględnił w swojej opinii znacznego stopnia zużycia technicznego budynków stanowiących własność powoda. Budynki na nieruchomości powoda są z lat 50. w bardzo złym stanie technicznym, budowane w systemie gospodarczym. Od momentu wybudowania nie przeprowadzono w nich generalnego remontu, a działania właścicieli ograniczały się jedynie do bieżących napraw

i remontów. Powyższego stanu technicznego biegły jednak nie uwzględnił. Nadto biegły nie potrafił w sposób niebudzący wątpliwości odpowiedzieć na pytania stron, zarówno w ramach pisemnej, jak i ustnej opinii uzupełniającej.

Tymi brakami nie była obarczona opinia drugiego biegłego – K. Ś., który uwzględnił zarówno znaczny stopień zużycia budynków, brak właściwych wieńców, przewiązania ścian, a także przyjął do napraw rozwiązanie polegające na jak najmniejszym ingerowaniu w istniejące mury (tj. wykonanie łączenia rys i spękań metodą iniekcji z wykonaniem odpowiednich wierceń otworów lub delikatnego rozkucia i wypełnienia masami szczerpnymi). Nadto biegły K. Ś. odpowiedział na wszystkie wątpliwości stron, w szczególności wyjaśnił jaki wariant prac naprawczych budynków powoda przyjął i dlaczego, a także cen oraz sposobu opracowania opinii. Biegły szczegółowo odniósł się do tego jakie uszkodzenia w zabudowaniach powoda mają związek z budową autostrady oraz wycenił koszt ich naprawy. Przy tym biegły posiłkował się całokształtem materiału dowodowego, w tym dokumentacją jakie przedstawiły obie strony. Biegły dokonał krytycznej analizy i odpowiedział na pytania Sądu w sposób wyczerpujący. Z tych wszystkich względów Sąd oddalił wnioski o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii tego biegłego. Uwzględnienie tego wniosku zmierzałoby jedynie do przedłużenia postępowania, a także do mnożenia jego kosztów.

Sąd pominął dokumenty dotyczące wywłaszczenia (k. 94-108), jak również ekspertyzę ekspertów oceniającą opinie biegłego (k. 836-842) albowiem nie mają one znaczenia dla rozstrzygnięcia. Nadto w zakresie ustalenia wysokości i rozmiarów szkód w zabudowaniach powoda, Sąd oparł się na opinii biegłego i na jego wiadomościach specjalnych. Ekspertyza zaś ma wyłącznie charakter prywatny i została przygotowana na zlecenie jednej ze stron.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Powództwo jest zasadne jedynie w części.

W przedmiotowej sprawie nie jest kwestionowana zasada odpowiedzialności pozwanego wynikająca z umowy ubezpieczenia inwestycji budowlanych. Polisa wskazywała na odpowiedzialność ubezpieczyciela za szkody, w tym szkodę jaka miała miejsce na nieruchomości powoda w miejscowości (...), w gminie G. – a zatem na nieruchomości powoda. Bezsporne było w sprawie, że pozwany odpowiada jako ubezpieczyciel, który objął ochroną od odpowiedzialności cywilnej - konsorcjum spółek (...) Ltd, (...) Ltd, (...) Ltd oraz (...) S.A.

Zgodnie z przepisem art. 805 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia zakład ubezpieczeń zobowiązuje się spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę, przy czym świadczenie zakładu ubezpieczeń przy ubezpieczeniu majątkowym polega w szczególności na zapłacie określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku (§ 2 pkt. 1).

Pomiędzy stronami sporna była jedynie wysokość odszkodowania, a nie zasada odpowiedzialności. W rozważanej sprawie niezbędna jest zatem ocena, czy pozwany zakład ubezpieczeń wypłacił odszkodowanie zgodnie z łączącą strony umową, w czasie obowiązywania której doszło do spękań na budynkach znajdujących się na nieruchomości powoda.

W przedmiotowej sprawie strona pozwana kwestionowała zakres i wysokość przedmiotowej szkody. Ostatecznie strona powodowa sprecyzowała, że nie dochodzi odszkodowania za zniszczone uprawy. Zarówno rozmiar jak i wysokość została ustalona przez Sąd na podstawie opinii biegłego ds. budownictwa.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało szacunkowy koszt niezbędnych prac związanych z naprawieniem szkody spowodowanej budową autostrady w pobliżu nieruchomości powoda na łączną kwotę 26.650,61 zł brutto. W toku postępowania likwidacyjnego wypłacono powodowi kwotę 9.383,43 zł, nadto powód otrzymał, w ramach wykonania ugody z dnia 22 września 2015r., od (...) kwotę 10.000 zł tytułem odszkodowania. Powyższe kwoty, Sąd ustalając wysokość dalszego odszkodowania uwzględnił. Wobec powyższego Sąd zasądził na rzecz powoda od pozwanego kwotę 7.627,18 zł (26.650,61 zł – 19.383,43 zł = 7.627,18 zł). W pozostałym zakresie powództwo jako zbyt wygórowane Sąd oddalił.

O odsetkach sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. W dniu 22 września 2015r., powód zawarł ugodę z podmiotem, któremu ochrony ubezpieczeniowej udzielił pozwany, a zatem z (...). W ramach ugody wypłacono powodowi odsetki w wysokości 3.000 zł. Uznać zatem należy, że ugoda obejmowała odsetki za okres od ich dochodzenia pozwem do dnia jej zawarcia tj. do dnia 22 września 2015 r. Tym samym Sąd zasądził odsetki ustawowe (zgodnie z żądaniem powoda – k. 975v.) od zasądzonej kwoty świadczenia od dnia następnego po zawarciu ugody to jest od 23 września 2015 r. do dnia zapłaty. Żądanie zapłaty za okres wcześniejszy i już pokryty przez zobowiązanego in solidum uznać należało za bezzasadne.

Z uwagi na to, że żądanie powoda nie zostało uwzględnione w całości (powód wygrał w 13%), Sąd o kosztach procesu powinien rozstrzygnąć na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. rozdzielając je stosunkowo. Sąd zwolnił jednak powoda od obowiązku zwrotu kosztów procesu na podstawie art. 102 k.p.c. uznając, iż trudna sytuacja materialna i rodzinna powoda (żona powoda jest bezrobotna bez prawa do zasiłku, matka powoda jest chora i wymaga opieki, powód choruje na liczne choroby i zachodzi konieczność wydatkowania znacznych miesięcznych kwot na leki, jak również wydatkuje znaczne świadczenia miesięczne na rzecz studiującej córki) stanowi wypadek szczególny uzasadniający nieobciążanie go w ogóle obowiązkiem zwrotu stronie pozwanej kosztów procesu. Powód formułując roszczenie miał też na uwadze kwoty wskazane w opinii biegłego, której ostatecznie Sąd nie przyjął.

O nieuiszczonych kosztach sądowych w łącznej wysokości 19.123,95 zł (nieuiszczona opłata od pozwu – 2.947 zł; tłumacz – 10.023,23 zł; biegli – 3.110,99 zł, 2.518,11 zł, 320,01 zł, 112,61 zł; świadek - 90 zł) Sąd orzekł na podstawie art. 113 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2010.90.594 j.t. ze zm.) z zastosowaniem w/w art. 100 k.p.c., nakazując pobrać na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Łodzi od (...) w L. działającej przez (...) Spółkę z o.o. Oddział w Polsce kwotę 2.485,11 zł (odpowiadającą wysokości w jakiej pozwana przegrała), z jednoczesnym odstąpieniem, na podstawie ust.4 od obciążenia powoda P. K. analogicznym obowiązkiem od oddalonej części powództwa.

Na podstawie art. 80 wskazanej wyżej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd nakazał zwrócić ze Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Łodzi na rzecz pozwanej (...) w L. działającej przez (...) Spółkę z o.o. Oddział w Polsce kwotę 1.360,36 zł. z tytułu nie wykorzystanej zaliczki na wynagrodzenie biegłego.

z/ odpisy wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełn. stron.